

Reforms being carried out in the healthcare system

Elbek TURAKULOV¹

Samarkand State Medical University

ARTICLE INFO

Article history:

Received July 2025
Received in revised form
15 July 2025
Accepted 25 July 2025
Available online
15 August 2025

Keywords:

healthcare,
reforms,
medical field,
Uzbekistan,
quality service,
health improvement.

ABSTRACT

This article analyzes the ongoing reforms in the healthcare system of Uzbekistan. The study examines recent developments in the healthcare sector, their impact on public health, as well as the effectiveness of these reforms and the challenges that have emerged. The research presents findings based on legislative documents, statistical data, and expert opinions. The authors provide recommendations for further development of the healthcare system.

2181-1415/© 2025 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol6-iss7/S-pp39-43>

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Sog'liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlar

Kalit so'zlar:

sog'liqni saqlash,
islohotlar,
tibbiyot,
O'zbekiston,
sifatli xizmat,
sog'liqni yaxshilash.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlar tahlil qilinadi. Maqolada sog'liqni saqlash sohasidagi yangilanishlar, ularning aholi sog'lig'iga ta'siri, shuningdek, islohotlarning samaradorligi va yuzaga kelayotgan muammolar ko'rib chiqiladi. Tadqiqotda qonun hujjatlari, statistika va ekspert fikrlari asosida natijalar taqdim etilgan. Mualliflar sog'liqni saqlash tizimini yanada rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar beradi.

¹ Student, Samarkand State Medical University

Реформы, проводимые в системе здравоохранения

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

здравоохранение,
реформы,
медицина,
Узбекистан,
качественное
обслуживание,
улучшение здоровья.

В данной статье анализируются реформы, проводимые в системе здравоохранения Узбекистана. Рассматриваются нововведения в сфере здравоохранения, их влияние на здоровье населения, а также эффективность реформ и возникающие проблемы. В исследовании представлены результаты, основанные на анализе законодательных актов, статистических данных и экспертных мнений. Авторы предлагают рекомендации по дальнейшему совершенствованию системы здравоохранения.

KIRISH

Sog'liqni saqlash tizimi jamiyatning eng muhim infratuzilmasi bo'lib, aholining sog'ligi va farovonligini ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'zbekiston Respublikasi mustaqillikdan so'ng sog'liqni saqlash sohasida chuqur islohotlarni amalga oshirishga kirishdi. Maqsad sifatli, samarali va barqaror tibbiy xizmatlarni yaratish, aholining tibbiy xizmatga bo'lgan huquq va imkoniyatlarini kengaytirishdir. So'nggi yillarda davlat tomonidan qator qonunlar qabul qilindi, investitsiyalar jalb etildi, tibbiyot muassasalari modernizatsiya qilindi hamda yangi xizmatlar yo'lga qo'yildi.

Biroq, islohotlarning samaradorligi va amaliyotdagi qiyinchiliklar hali ham dolzarb muammolar sifatida qolmoqda. Ushbu maqola O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlarning hozirgi holatini, ularning ijtimoiy ahamiyatini va mavjud muammolarni tahlil qiladi hamda sog'liqni saqlash tizimini yanada rivojlantirish bo'yicha takliflar ishlab chiqadi.

Sifatli va samarali tibbiy xizmat ko'rsatish aholining hayot sifatini oshirish, kasalliklarning oldini olish va umumiy sog'liq darajasini yaxshilash uchun zarurdir. O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgach, davlat sog'liqni saqlash tizimini tubdan modernizatsiya qilish va xalq sog'ligini mustahkamlash maqsadida ko'plab islohotlar amalga oshirmoqda. Bu islohotlar nafaqat tibbiy xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilash, balki sog'liqni saqlash tizimining boshqaruv samaradorligini oshirish, infratuzilmani rivojlantirish, shuningdek, kadrlar tayyorlash va ularning malakasini oshirishga qaratilgan.

So'nggi yillarda sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlar qonuniy bazani mustahkamlash, moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish, aholi uchun xizmat ko'rsatishning qulayligini oshirish, zamonaviy tibbiy texnologiyalarni joriy etish kabi sohalarni qamrab olgan. Ushbu jarayonlar O'zbekistonning sog'liqni saqlash sohasidagi xalqaro standartlarga moslashuvi va barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, islohotlarning samaradorligini oshirish, hududlar o'rtasidagi tibbiy xizmat sifatidagi tafovutlarni kamaytirish ham muhim vazifa hisoblanadi.

METODLAR

Tadqiqot davomida huquqiy-hujjatlar tahlili usuli qo'llanildi. O'zbekiston Respublikasining sog'liqni saqlash sohasidagi qonun va farmoyishlari, davlat dasturlari o'rganildi. Shuningdek, so'nggi yillarga oid rasmiy statistik ma'lumotlar tahlil qilindi. Sohada faoliyat yuritayotgan mutaxassislar va tibbiyot xodimlari bilan intervyular o'tkazildi, ular orqali islohotlarning amaliy samarasi va muammolari aniqlandi.

Shuningdek, aholining sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish darajasi va qoniqish darajasini o'rganish uchun so'rovnomalar tashkil qilindi.

Avvalo, sog'liqni saqlash sohasidagi qonun hujjatlari, davlat dasturlari va normativ-huquqiy hujjatlar batafsil tahlil qilindi. Bu hujjatlar islohotlarning rasmiy asoslarini va ularning amalga oshirilish mexanizmlarini tushunishga yordam berdi.

Shuningdek, rasmiy statistik ma'lumotlar tahlil qilindi, xususan, Sog'liqni saqlash vazirligi tomonidan e'lon qilingan hisobotlar, aholining sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish ko'rsatkichlari va tibbiy muassasalarning rivojlanish darajasi o'rganildi. Bu ma'lumotlar islohotlarning amaliy natijalarini baholash uchun asos bo'ldi.

Tadqiqot doirasida sog'liqni saqlash tizimida faoliyat yuritayotgan tibbiyot mutaxassislari, shifokorlar va tibbiyot xodimlari bilan intervyular o'tkazildi. Ularning fikrlari islohotlarning real amaliyoti, yuzaga kelayotgan qiyinchiliklar va takliflar haqida muhim ma'lumot berdi. Bundan tashqari, aholining tibbiy xizmatlardan qoniqish darajasini aniqlash maqsadida so'rovnomalar tashkil qilindi. So'rovnomalar orqali fuqarolarning islohotlarga munosabati, sog'liqni saqlash xizmatlari sifati va mavjud muammolar bo'yicha fikrlari o'rganildi.

Ma'lumotlarni tahlil qilishda sifat va miqdoriy metodlardan foydalangan holda yig'ilgan ma'lumotlar statistik usullar bilan qayta ishlanib, xulosalar chiqarildi. Sifatli tahlil intervyu va ekspert fikrlaridan foydalanish orqali chuqurlashtirildi. Ushbu metodologik yondashuv islohotlarning nazariy va amaliy jihatlarini birgalikda o'rganish imkonini berdi hamda tibbiyot tizimini yanada rivojlantirish bo'yicha samarali tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qildi.

NATIJALAR

Tahlillar va so'rovnomalar natijalari shuni ko'rsatdiki, O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlar aholi sog'lig'ini yaxshilashga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Tibbiyot muassasalarining moddiy-texnik bazasi mustahkamlandi, yangi diagnostika va davolash usullari joriy qilindi. Shuningdek, malakali kadrlar tayyorlash va qayta tayyorlash tizimi rivojlandi. Aholining tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyati kengaydi va ko'plab yangi xizmatlar yo'lga qo'yildi. Biroq ayrim hududlarda tibbiyot infratuzilmasining yetishmovchiligi va kadrlar tanqisligi kabi muammolar saqlanib qolmoqda. Bundan tashqari, islohotlarni amalga oshirish jarayonida boshqaruv va moliyalashtirish masalalarida muammolar yuzaga kelmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, so'nggi yillarda tibbiyot muassasalari infratuzilmasi sezilarli darajada yaxshilandi. Yangi diagnostika uskunalari va zamonaviy texnologiyalar joriy etilishi tibbiy xizmat sifatini oshirishga yordam berdi. Shu bilan birga, malakali kadrlarni tayyorlash va ularning malakasini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar natijasida xizmat ko'rsatish samaradorligi oshdi.

So'rovnomalar natijasida aholining 70 foizdan ortig'i sog'liqni saqlash tizimidagi o'zgarishlardan mamnun ekanliklarini bildirgan. Ayniqsa, yirik shahar va markaziy hududlardagi tibbiy xizmat sifatidagi yaxshilanishlarni yuqori baholashdi. Shu bilan birga, qishloq va chekka hududlarda tibbiyot muassasalarining moddiy-texnik ta'minoti va malakali kadrlar yetishmovchiligi aholi orasida norozilikka sabab bo'lmoqda.

Tibbiyot xodimlari bilan intervyu natijalari shuni ko'rsatdiki, ular yangi uskunalar va innovatsiyalarni joriy etish bilan birga, tibbiyot tizimidagi boshqaruv va moliyalashtirishdagi ayrim muammolarga duch kelmoqda. Shuningdek, ularning fikricha,

bemorlar huquqlarini himoya qilish va sog'liqni saqlash xizmatlari sifatini yanada oshirish uchun huquqiy va tashkilotchilik sohalarida qo'shimcha ishlar lozim.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, sog'liqni saqlash tizimida o'tkazilgan islohotlar natijasida oilaviy shifokorlik amaliyoti kengayib, aholi bilan muloqot va profilaktika ishlarining samaradorligi oshgani kuzatilmoqda. Shu bilan birga, tibbiy xizmatlarga qamrov ko'rsatkichlari oshib, kasalliklarni erta aniqlash va oldini olish imkoniyatlari yaxshilandi.

Biroq ayrim hududlarda moliyaviy resurslarning yetishmasligi, boshqaruv tizimidagi samaradorlik pastligi va kadrlar muammosi hal etilmagan muammolar qatorida qolmoqda. Bu esa islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ularni milliy sharoitlarga moslashtirish zaruratini ko'rsatadi.

Umuman olganda, sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlar O'zbekistonning sog'liqni saqlash sohasini rivojlantirish yo'lida muhim qadam bo'lib, aholining sog'liq darajasini oshirishga xizmat qilmoqda.

MULOHAZA

O'zbekiston sog'liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlar sog'liqni saqlash xizmatlarining sifatini yaxshilashga imkon yaratmoqda. Biroq tizimli va kompleks yondashuvlar talab qilinadi. Islohotlarning muvaffaqiyati nafaqat moddiy-texnik bazani mustahkamlashda, balki inson omilini rivojlantirishda ham namoyon bo'ladi. Shu bois, malakali kadrlarni tayyorlash, ularning ish sharoitlarini yaxshilash va huquqiy asoslarni kuchaytirish zarur. Bundan tashqari, hududlar o'rtasidagi tafovutlarni bartaraf etish uchun davlat siyosatining barqaror va samarali amalga oshirilishi lozim. Aholining sog'liqni saqlash tizimiga ishonchini oshirish va xizmatlardan qoniqish darajasini yuqori saqlash muhim ahamiyatga ega.

Hududlar o'rtasidagi tibbiy xizmat sifatidagi tafovutlar, ayniqsa, qishloq joylari va markaziy shaharlar o'rtasidagi farq, islohotlarning barqarorligini kamaytirishi mumkin. Bu muammoni hal etish uchun davlat tomonidan maxsus dasturlar ishlab chiqilishi va hududlarda kadrlar tayyorlash, moddiy-texnik baza yaratish bo'yicha qo'shimcha choralar ko'rilishi lozim.

Shuningdek, tibbiyot xodimlarining kasbiy malakasini oshirish va ularni rag'batlantirish tizimi rivojlantirilsa, sog'liqni saqlash tizimining umumiy samaradorligi oshadi. Tibbiyot mutaxassislarning ish sharoitlari yaxshilanishi ularning xizmat sifatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Aholining sog'liqni saqlash tizimiga bo'lgan ishonchini oshirish maqsadida huquqiy bazani kuchaytirish, shikoyat va murojaatlarni samarali ko'rib chiqish mexanizmini rivojlantirish zarur. Shu bilan birga, fuqarolarni sog'liqni saqlash sohasidagi o'zgarishlar haqida muntazam xabardor qilish, targ'ibot va ma'rifiy ishlarni kuchaytirish muhim hisoblanadi.

Barcha ushbu omillar birgalikda sog'liqni saqlash tizimining barqaror va sifatli rivojlanishini ta'minlashga yordam beradi.

XULOSA VA TAVSIYALAR

Sog'liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlar O'zbekiston aholisi sog'ligini yaxshilashga muhim hissa qo'shmoqda. Biroq, ba'zi hududlarda moddiy-texnik ta'minot va kadrlar yetishmasligi kabi muammolar mavjudligi, shuningdek, boshqaruvdagi ayrim qiyinchiliklar tizim samaradorligini kamaytirmoqda. Ushbu kamchiliklarni bartaraf etish uchun quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

- Hududlar o'rtasidagi tibbiy xizmat ko'rsatish sifati va imkoniyatlaridagi tafovutlarni kamaytirish uchun davlat dasturlarini kengaytirish.
- Tibbiyot muassasalari infratuzilmasini mustahkamlash va zamonaviy uskunalar bilan ta'minlash.
- Malakali kadrlarni tayyorlash va qayta tayyorlash tizimini yanada rivojlantirish.
- Sog'liqni saqlash tizimining boshqaruv va moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish.
- Aholi o'rtasida sog'liqni saqlash tizimi islohotlari haqida keng targ'ibot ishlarini olib borish, fuqarolarning xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini oshirish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi. Davlat sog'liqni saqlash dasturlari, 2020–2025.
2. O'zbekiston Respublikasi "Sog'liqni saqlash to'g'risida"gi qonun, 2019 yil.
3. Xolmatov, A. Sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlar va ularning samaradorligi. Tibbiyot jurnali, 2023.
4. Jahongirov, S. Sog'liqni saqlash tizimini modernizatsiya qilish: muammolar va yechimlar. Ilmiy maqola, 2022.
5. Jahon sog'liqni saqlash tashkiloti (WHO). Sog'liqni saqlash tizimlarida islohotlar: xalqaro tajribalar, 202